Ч. 152 Второк 11 (23) Липня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр 1·35
місячно . . „ —·45

Поодиноке число 3 кр.

Москвофіли і їх полїтика.

Строго взявши не можна сказати, щоби наші (слово „наші“ розуміємо тут в тім значіню, що: „краєві“, „галицкі“) москвофіли були партиєю політичною. Длячого так? — викажемо пізнійше. Тут лиш зараз з гори скажемо, що навіть сама назва „москвофіли“ або „москвофільска партия“ єсть невідповідна, бо дає о тих, котрих тим іменем називаємо, фальшиве понятє, робить з них то, чим они по правді не суть, а через то додає їм ще й чести, на котру они не заслугують. Слова як „москвофіл“ або „москвофільска партия“ можуть преці означати лиш тих людий, котрі суть або уважають себе за приятелів московского, або як у нас частійше каже ся, російского народу. Бути приятелем якогось народу, хоч би й московского, то ще преці нічого злого. Та-ж як поодинокі люди, так і цілі народи або части їх шукають собі приятелів — народи у народів. Але як поодинокі люди, коли знайдуть собі приятелів не перестають ще через то бути тим, чим були, так само і цілі народи або їх части, коли знайдуть собі приятелів в других народах, не перестають ще бути тим, чим були перед тим. О наших москвофілах не можна того сказати; они що правда вийшли з народу руского, але перестали бути єго частию і длятого можна би їх ще найлїпше назвати „партиєю руских ренеґатів“ або перекинчиків, т. є. партиєю людий, що покинули свій нарід, а пристали до чужого. Що так зробили наші москвофіли — то постараємось також виказати.

Річ очевидна, що мусять бути якісь причини, котрі витворюють в якімсь народі ренеґатів або перекиньчиків. До таких причин належать: передовсїм довголїтний брак свобідного житя народного а з ним і затрата почутя національного, дуже низький степень культури і цивілїзациї та велике зубожінє народу. Того рода причини оправдують ще до якоїсь міри ренеґатство і в таких случаях можна ще єго простити. Але скоро якомусь народови дана єсть свобода, скоро в нім починає розбуджувати ся почутє національне і він зачинає жити своїм власним житєм народним та двигає ся як може зі свого упадку, тогди ренеґатство в нім стаєсь гріхом, рівнаючим ся самоубийству. Але ще й в сїм случаю можна єго простити, можна сказати: „Нехай вам Бог простить!“ — і відвернути ся від ренеґатів. Скоро же в якімсь народі витворюють ся ренеґати не з тих, що так скажемо, природних причин, лиш робить їх штучно і піддержує якийсь другий нарід в своїм власнім інтересї; скоро ті ренеґати не вдоволять ся лиш тим, що стали ренеґатами, значить ся покинули свій нарід а пристали до чужого, але помагають тому чужому гнобити свій давний нарід а до того ще й орґанїзують ся в партию політичну і старають ся верховодити в своїм давнім народі лиш для того, щоби завести єго туди, куди й самі пішли — тогди таким ренеґатам годі вже простити; їх треба уважати за найбільших ворогів народу, навіть за більших, як ті, котрим они служать і старати ся їх позбути, бо они тим раком, що точить народний орґанізм. А такими ренеґатами суть наші т. зв. москвофіли. Назви сеї мусимо держати ся в конечности, бо она вже у нас утерта.

Але чи всї москвофіли суть такими ренеґатами, як ми їх тут представили? „Дїло“ недавно тому розклясифікувало москвофілів на „платних“ і „неплатних“, значить ся на таких, котрі в москвофільстві мають свій інтерес, мають з него матеріяльні користи і таких, що суть безінтересовними москвофілами. Ся клясифікация єсть о стілько оправдана, що нинї маємо фактично платних і неплатних москвофілів, але она єсть лиш поверховна, не сягаюча в саму суть москвофільства і длятого дальші висновки „Дїла“ маючі на цїли оправдати т. зв. примирене народної партиї з москвофілами мусїли бути зовсїм хибні. Поминаємо вже ті питаня, котрі з тих москвофілів суть шкідливійші і з котрими можна би скорше помирити ся: чи з платними, чи з неплатними, але звернемо увагу на то, що преці й нинїшні платні москвофіли мусїли колись бути неплатними, а відтак: хто запоручить нам, що теперішні неплатні не стануть колись також платними? Яка-ж єсть ріжниця в роботї одних і других? Скоро неплатні москвофіли стають під провід платних; то чей нема між ними нїякої ріжницї, хиба та, що одні командують, а другі роблять на команду. А що неплатні стають дїйстно під провід платних о тім могло „Дїло“ аж надто і то нераз, не два переконати ся. Сам вже склад т. зв. „вповнї независимого комітета“ міг єго о тім переконати. Але на що аж далеко сягати за доказами—атже лише що кілька днів тому назад нарікало „Дїло“ на безголову аґітацию москвофілів, котру ведуть безперечно і неплатні москвофіли. Та на жаль і на сором само „Дїло“ признає ся, що не має що сказати на ту аґітацию, а потішає ся тим, що „добра воля і розум руского загалу все були і будуть горою! Безголова аґітация москвофілів розвіває ся і не перестане розвівати ся пустим димом“. — Слаба потїха! скажемо „Дїлу“. Скоро одиницї

2)

Перші рожі.

(З ЧЕСКОГО. В. БЕНЕШ-ТШЕБІЖСКОГО).

(Дальше).

Студент Дуб витягнув з кишені записну книжочку і вписав оловцем отсї слова:

„В Блюменав сам підлий овес, населенє о стох лїт стоїть позаду, самі тумани. Найгірша місцевість яку ми доси пізнали. Анї один не зголосив ся!“

Небеский гнївав ся від того часу па Мразека, бо той дав єму досить виразно пізнати, що він за слабий супротив свого сина і не уміє єго виховувати.

Пополудни відвіз Небеский студентів до міста.

Але в тім самім часї записала власть єго імя до „чорної книги“ між ворохобників. Господь знає, як они о тім довідались. Ті пани мають звичайно добрий слух, але з Блюменав до осїдку власти був все таки порядний кусник дороги а впрочім селянин Небеский був одним з найвірнійших підданих свого цїсаря.

Кілька днів не говорено в Блюменав о вічім лише о студентах.

Не одній дївчинї подобала ся червона шапочка з білим смушком, але на тім сподобаню й стало, по тижни всьо забуло ся і на студентів пригадували собі лише у Небеского і у Пшиборского. Чому також і у того послїдного, оповім вам пізнїйше.

Але Небеский почав аж тепер поважно роздумувати над тим, що стало ся, коли аж прояснило ся в єго голові, якого то жарту допустив ся Мукі. Але було вже за пізно, а жінка так зручого зуміла єму все пояснити, що він вкінци дав ся пересьвідчити, що Мукому буде лїпше, як він стане доктором, ніж мав би бути бідним сотрудником на селї.

А лавник Мразек відозвавсь раз до свого Івана, звертаючись рівночасно і до матери:

— Бачиш, хлопче, твоя мати хотїла також зробити з тебе студента і Бог знає ще що, а тимчасом чи зле тобі при конях дома та чи не буде тобі лїпше на господарстві?

Раз на весну — здаєть ся менї в понедїлок Зелених сьвят — повстав в селї такий гамір, немов би єго хто з чотирох сторін запалив, або немов би напали на него розбишаки, о котрих говорено, що ідуть з Праги, та хотять всїх селян вирізати. Між тим були се гузари, що ґальопом над'їхали; казали що они ідуть до Праги на поміч против студентів. Кількох парубків стояло на улици, на голові мали всї чорні оксамітні шапочки з чорно-білими обвідками, але в одну мить щезли они з голов, бо инакше були би гузари порубали їх шаблями. І від сего дня стояла вже заєдно під горою заєдно варта і горів огонь, щоби хоч гроші було можна уратувати, если-б надтягнули з Праги ті лихі ворохобники і схотїли кинути ся на селян та на їх добро.

Нагле стишили ся всї дїти, як коли би з розлогого дерева вилетїв не один, але цїле стадо хижих птиць. Дївчатка, що держали ся за руки, попускали ся, а хлопцї, котрі стояли на поготівли в рядах напротив себе, наполохали ся і всї дивили ся на улицю, що вела попри дві хати на гостинець.

На спіненім кони над'їхав до села гусарин, все таки дещо подібний до хижої птицї, з витягненою шаблею, цїлий започений, в малім кожушку, що повівав на обох раменах як крила, а зараз за ним над'їхав другий та викинув з себе цїлу повінь проклонів, на які лише мадярска мова може здобутись.

Перед радницею позсїдали оба з коний і за хвилю вийшли з витягненими шаблями і остро набитими карабінами до середини. Війт повів їх до Небеского.

Небеский зблід як полотно і чудом треба назвати, що не звалив ся з ніг. Що в Празї ішло зле, про те знали всюди, навіть і в Блюменав; але що з Праги прийдуть сюди гузари та що будуть тут когось глядати з витягненими шаблями і остро набитими карабінами, того був би нїхто в сьвітї не припускав.

Війт прийшов зараз Небескому в поміч.

— Вашого Мука шукають, куме! — Але, прошу вас, не гнївайте ся на мене, я тому нічого не винен! Як Бог на небі і як добре

не богато мають розуму, то й від загалу не можна его богато сподівати ся — як учить найліпше звістна акция примиреня. А то чей „Діло“ повинно було знати і памятати, що москвофільска аґітация не розвівала ся, але еї ломили народовці, доки стояли вірно при прапорі народнім і доки не дали ся запоморочити політикам, котрих ідеалом стало ся просто неможливе примирене Русинів з найбільшими і длятого непримиримими їх ворогами.

Але вернім до самого предмету. Із повисше сказаного виходить, що москвофілів не можна ділити на платних і неплатних, але за то можна і треба їх поділити на явних і отвертих та на тайних і скритих, бо так фактично они самі ділять ся. Скритість єсть одною із найважнїйших прикмет, характеризуючих москвофільство. Скритостию своєю ловили москвофіли від давна і ловлять до нині наївних і добродушних народовців, скритостию туманили они і туманять до нині Поляків, скритостию баламутили они ще до недавна навіть правительство. Приглянькож ся близше сим двом родам москвофілів.

(Дальше буде)

У відповіди дописувателям „Діла“.

Дописувателї „Дїла“, п. Поступишин з Відня і дописувателъ з Бережанщини, постановили собі, видко, доставляти нам материялу до писаня статий на темат „бляґа, брехня і крутанина в нашій політицї“. То-ж ми користаємо з доставленого ними сьвіжо материялу і констатуємо знову:

В одній із дописий п. Поступишина знайшли ми дві красні гадки, з котрих особливо одна, висказана словами: ....„щоби не впроваджувати бляґи“, так нам сподобала ся, тілько розбудила в нас гадок, що ми взяли ся писати на сей темат цїлий ряд статий під заголовком: „Мудрість і мораль наших політиків“, в котрих на примірах показували, як наші політики впроваджують не лиш бляґу, але й брехню та крутанину. Один з тих примірів знайшли ми таки в тій же самій дописи п. Поступишина. З того зробили ми такий висновок, що той, котрий каже другим „щоби не впроваджувати бляґи“, не повинен передовсім сам еї впроваджувати. Се, видко, як і то, що ми, опираючись на другій гадці п. Поступишина в тій самій дописи: „щоби з малих річий не робити великих“ — сказали знову і єму, щоби й він, коли так говорить, не робив також з малих річий великих, розгнївало его і він відповідаючи в одній із своїх дописий в „Дїлі“ кореспондентови „Буковини“ в справі проєкту реформи виборчої пос. Рутовского і сподіваного розпорядженя о руских написях на судах, каже насамперед, що „Народна Часопись“ виступила против его дописий.

Констатуємо отже, що се неправда. Ми не виступали против дописий п. Поступишина. Ми взяли лиш з них дві гадки, котрі нам дуже сподобали ся за темат до наших статий а відтак і два приміри, на доказ ширеня нашими політиками бляґи і робленя з малих річий великих. Справи проєкту реформу виборчої ми зовсїм не тикали. Тимчасом п. Поступишин в своїй відповіди дописувателеви „Буковини“, в котрій як кажемо говорить ся і про сей проєкт додає: Се нехай вистане і „Народній Часописи“, котра розправляючи широко о „мудрости політичній“ не має на стілько не то мудрости, але пізнаня чи доброї волї, щоби просту допись зрозуміти“. — Читателї „Дїла“, котрі не читають „Народ. Часописи“ можуть із сего набрати переконаня, що ми дійстно виступали против дописий п. Поступишина навіть і против того, що він granted...

Коли так робить первоорядний дописуватель п. Поступишин ідентичний з особою посла-політика, то що-ж казати о поменших дописувателях і політиках.

Другий дописуватель „Дїла“, з Бережанщини, котрому ми показали, що написав брехню о одним із руских комітетів виборчих в Бережанщинї, подаючи вість, що до того комітету належить також і бернардин о. Сойка, крутить тепер в другій своїй дописи з Бережан як може, а при тім уживає дотепів капральских, запозичених з касарнї і каже між иньшим, що дістав „пуцївку“ від ц. к. редактора „Народ. Часописи“, що сподівав ся, що такі пани мачають своє перо в медї і т. д. Однакож самого факту не лиш не перечить, але ще й потверджує, бо каже, що правда, що о. Кордуба не запросив до комітету нїякого бернардина. Сего нам і вистане на доказ, що ми мали рацию, коли сконстатували, що сей дописуватель написав брехню. „Ц. к. редактор“ і „великі пани“ тут нї при чім — то констатував звичайний собі чоловік, котрого звіть, як хочете. „Пуцївки“ він дописувателеви з Бережанщини не потребував давати, бо той дописуватель „випуцував“ сам себе найлїпше, і то на чорно: першою дописию помастив себе як би „шварцом“ а другою ще й „ґлянцу“ собі надає. Коли дописуватель почув слово „брехня“ то нехай знає, що кому і коли належить ся.

Перегляд політичний.

Ухвалою буджету закінчила ся і теперішна сесия Ради державної. Буджет ухвалено 185 голосами против 86. За буджетом голосували: клюб Гогенварта, центрум лївиці і 57 членів сполученої нїмецкої лївиці, Русини, Поляки і Словінцї; против буджету голосували Молодочехи, нїмецкі народовці, християньскі социялісти, кількох послів з лївиці і кількох диких.

Розійшлась чутка, що в перших днях серпня буде оголошений патент цїсарский, розвязуючий галицкий сойм і зараз по тім будуть розписані вибори з речинцем до кінця вересня.

Похорон Стамболова відбув ся при участи кількох тисячів народа, але урядники двірскі і адміністрацийні та войско не брало в нім участи з приказу Кобурґа. Перед караваном везено множество вінців, між котрими також і вінець від брата кн. Александра Батенберґа. Караван окружали політичні приятелї помершого. На місци замаху виголошено похоронні бесїди. Через цїлий час похорону було войско в Софії сконсиґноване а противники помершого робили демонстрациї навіть підчас похорону, здирали плякати, не давали бесїдникам говорити або спиняли похід і т. д.

Новинки.

Львів дня 22 липня 1895.

— **Іменованя.** П. Міністер скарбу іменував старшого управителя гірничого Ів. Ґікля і інспектора будови салїн Вяч. Пшетоцкого старшими управителями салїнарними, а управителя гірничого Ел. Маха старшим управителем гірничим.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів перенесла асистента почтового Ів. Кватковского з Дембиці до Львова.

— **Огні.** В Замости коло Глинян вибух дня 20 с. м. о 10-тій годині рано огонь і знищив 14 селяньских загород. Огонь був підложений, бо як кажуть, мав показати ся на двох противних

живемо з собою, так я нїколи не припускав, менї анї не снило ся, що буду мусїв колись вести тих панів до вас.

— Де син?

— Ворохобник!

— Там! На горі!

Гузари старали ся всю свою чещину видушити нараз з своїх мадярских гортанок і оба показували похвами шабель то на алькир то на під.

— Що дїяти, куме! Ходїть з нами! Нехай нас Бог заступить!

Небеский повів гузарів до алькира, з алькира на під і вояки перетрясли кождий кутик, а від курника не могли ся їх очи відірвати; але не найшли нїчого. Відтак обійшли цїле обійстє, город і поле, а навіть отвирали скринї та рубали зі злости шаблями дерево. Однако не найшовши нїчого, мусїли відійти, правда, що серед нових лайок і проклонів.

Під вечір того самого дня сидів в поли під високим житом за селом молодий чоловік з розчіханим, звисаючим на чоло волосем, одїтий в якісь лахи, босий і з підвязаною аж до колїна правою ногою. Як вже смеркло, підніс ся, оглянув ся осторожно довкола, подивив ся на село і пустив ся городами як до хати Пшиборского. В сїнях попросив придавленим голосом о нічліг, очевидно в стайни.

В хатї не було нїкого крім дочки. Почувши кілька слів, приступила до напів отворених дверий і побачивши волоцюгу, що глядав нічліґа, потїшала его боязливим голосом, доки отець не верне, а відтак хотїла скоро замкнути двері і засунути їх. О таких непевних особах говорили тодї найдивнїйші річи по селах.

— Ганнусю! — Ти-ж не даш менї тут стояти! — клукнув молодий чоловік майже благаючо. — Ти відганяєш мене від свого порога?

Дївчина обернула ся в дверех, подивила ся своїми бурими яснини очима на просячого, зарумянила ся і заки оглянула ся, вхопив еї молодий чоловік сильно за руку.

— Скоро, дївчино! — Прошу тебе, на Бога! — До дому не можу іти, не сьмію, а у вас мене певне не будуть шукати. — Ще мене не пізнаєш, Ганнусю? Они можуть кождої хвилї сюди прийти, а так нїхто не буде про се знати! — Лише хвильку випочати. Цїлий день не мав я нїчогісенько в устах!

— Они вже пішли. — То були гузари! — Ходи сюди, Мукі, принесу тобі, що схочеш і що зможу!

— Чуєш, Ганнусю! — Заки прийде челядь; бо оно могло би рознести ся і тодї були би ви нещастні. Завтра — позавтра можу бути вже за границею!

— А що-ж ти завинив, що они тебе переслїдують з карабінами і витягненими шаблями?

— Всьо тобі розповім, Ганнусю, але пізнїйше!

— І як ти прийшов до того одїня?

— Довідаєш ся і о тім, але не тепер!

І молодій дївчинї здавало ся, немов би над нею валила ся стеля, немов она не добре бачить і що не може рушити ся з місця, аж голос Мука привів еї знов до притомности. Она пішла з ним, але оно виглядало так, як би він еї за собою тягнув.

На поді постелила дївчина сїна, розтрясла его як уміла, відтак зійшла на долину по подушки, постелила єму і знесла всьо, що ще в шафі лишило ся з обіду. Потім сїла собі коло него, взяла его голову в свої руки, схилила до него голову і аж тепер замітила широку рану на его чолї. Рану закривало до половини волосє; тепер стала з неї на ново плисти кров.

— Ми будемо нещасливі, Мукі! — шепнуло дївча.

— О, нї, Ганнусю! — Коби я лише дістав ся за границю; там не можуть менї нїчого доказати, а як дійду до Рену і переправлю ся до Франциї, тодї я безпечний!

На подвірю роздало ся кілька голосів. Молодий чоловік підвів ся і пильно наслухував. Дївчина підбігла до вікна в даху, але в одній хвили опинила ся знов коло Мука.

То був отець і двох сусїдів; они оповідали собі о нинїшній ревізиї, а потайки шептали собі щось о війтї.

— На нїм мали бути лахи, на чолї рана від шаблї, праву ногу мав обвязану і за ним бігли аж сюди. Може бути, що він ще сюди

кінцях одної стодоли рівночасно. Завдяки сильному ратункови удало ся огонь спинити.

— **Русини теребовельского повіта** взяли ся до основаня задаткового товариства, котре вже незадовго увійде в жите. Товариство буде називати ся „Поміч".

— **Великі зливи** — як пишуть зі Сколього — навістили дня 12 с. м. цілу скільску верховину і наробили дуже богато шкоди. За Бескидом в селї Ляховець було найбільше спустошене, бо вода забрала два млини, чотири хати, затопила кілька штук худоби, а притім утопив ся і 14-літний хлопець. На приходстві залила вода мешкане по вікна і зробила на 200 зр. шкоди, а пірвані річи виловнено аж в селї Рокитнику. В додатку град знищив цілком всьо збіже. В селах Ялинковате, Волосянка, Славско, Тухля і Гребенів не було граду, але за те вода залила і замулила всї прибережні поля, а в перших трох селах вимулила цілком дорогу і зробила собі тамтуди корито.

— **До Америки** по щастє вибирала ся зі Львова Райзель Ґольд, забувши о тім, що в старім сьвіті має деякі неполагоджені рахунки, а именно відсиджене року тяжкої вязниці за крадіж. Пригадав собі на те еї свояк Хаїм Ґольд, що зложив за Райзлю в слідстві 200 зр. кавциї, аби еї полишено поки-що на воли. Зі страху, щоби кавция не пропала, повідомив поліцию о наміреній подорожи своячки, в наслїдок чого задержано еї ще на рік у Львові.

— **Шайку злодіїв**, що вже від довшого часу господарила в Перемишли удало ся сими днями виловити тамошній поліциї. Члени шайки крали по найбільше з подів і комор біле, одежу і инші движимости. Щоби не звернути на себе уваги, переховували крадені річи за містом. В тій цїли уладила згадана шайка у одного халупника в Журавици маґазин в пивници, заслонений зручно дошками. Однако поліцийні аґенти всніли відкрити той сховок, де найшли кілька великих скринь і вузлів, наповнених добичею їх нічних походів. Вартість украдених річий виносить около 600 зр.

— **Самоубийство чи нещасна пригода.** Дня 5 с. м. вечером найшов припадком селянин з Побережа Яків Кукурудз на березї Днїстра мужеске одїне, біле значене буквами Д. І., набитий шестистрільний револьвер фірми С. Невлецкого у Львові, ніклевий годинник, 15 зр. 7 кр. готівкою та инші дрібниці. Вість о тім розійшла ся зараз по хатах і богато людий стало оповідати, що бачили подібно одїтого мужчину, як переходив того самого дня селом. Два дни пізнїйше добуто в Устю зеленім з Днїстра трупа мужчини прибраного в вегерівску сорочку і найдено при нім 4 зр. 7 кр. Імовірно належало одїне, яке найшов Яків Кукурудз до того мужчини, однако доси не удало ся розслїдити хто се і яка була причина его смерти, самоубийство чи припадок.

— **Дики** роблять дуже великі шкоди в Воли кобляньскій, Зворі і Сприни, самбірского повіта. Селяни мусять цілими ночами сидїти по полях та палити огнї, щоби відстрашити стада шкідників.

— **Велике нещастє** навістило передвчерашної ночи місто Брікс коло Праги. Именно до закопу Анни в копальни вугля дістала ся вода і підмила більшу часть міста, в наслїдок чого завалило ся 18 домів, а побоюють ся, що на тім не конець. Катастрофа розпочала ся в ночи, а нещастє хотїло, що була тим страшнїйша, бо нагле пукла головна ґазова рура і в містї запанувала цїлковита пітьма. Крім того ушкоджені і водопроводи, так що місто не має тепер води. Жертв в людях, о скілько доси звістно, на щастє менше, як би було можна припускати. Погибло двоє дїтий і одна жінка. Зелїзничий дворець почав усувати ся, а шини запали ся цїлковито, в наслїдок чого здержано рух поїздів. Богато заможних людий потратило цїлі маєтки. Так на пр. одному спедиторови, котрий уходив за найбогатїйшого чоловіка в містї, запала ся зелїзна каса з цілим маєтком. В будинках адмінїстрациї товариства копалень вугля запали ся також всї каси. Урядово потверджено, що в наслїдок катастрофи лишило ся без даху 2400 осіб. До Брікс приїхав намістник Чехиї ґр. Тун. Копальнї вугля потерпіли величезну страту, бо закіп Анни давав денно по 100 ваґонів вугля. — Місто Брікс було від давна славне з того, що під землею находить ся там дуже богато піску з водою.

— **Цікавий самоубийник.** Онегди у Відни кинув ся з Асперньского моста до Дунаєвого каналу в самоубийчім намірі якийсь незвістний мужчина. Однако скоро лише опинив ся у воді став кликатм о поміч. На ратунок підпливли зараз два стражники, однако було вже за пізно, бо вода так скоро вхопила его і потягнула на спід, що не можна его було віднайти. З причини, що не лишив на мості нічого, не звістне его назвище її доси.

— **Що Відень їсть?** Уряд торговий у Відни видав сими днями справоздане зі скількости спожитих артикулів живности в роцї 1893-ім. З сего справоздания довідуємо ся, що Відень спожив в тім роцї: 222.847 волів, 263.748 телят, 147.257 овець і баранів, 499.358 свиний, а крім того 9,196.931 клґр. сьвіжого мяса, 2,081.683 кілґр. вепровини, 404.375 клґр. салямі, 1.276.455 гусий і качок, 3,535.243 курок і голубців, 2,534 серен, 841 диків, 441.843 заяців, 1,324,537 клґр. риб, раків і слимаків. До сего випито: 517.117 гектолїтрів вина, 879.146 глт. пива і 5,243 630 гтл. инших напитків. Кілько минуло ся горівки, справоздане не подає. В 20.277 випадках знищив уряд споживчі артикули з огляду на здоровлє. Кіньского мяса з'їли Віденцї з 18.457 штук (о 337 штук більше як в роцї 1892). Мясо кіньске продає ся в 138 осібних ятках. Видко смакує!

— **Зміна віроісповіданя.** Сими днями перейде в громадї Падаш, арадского комітату, на Угорщині 1400 осіб з віроісповіданя православного на греко-католицке. Причиною зміни віроісповіданя має бути — як пишуть угорскі часописи — невдоволенє парохіян з сьвященика.

— **Електричне місто.** Дневник „Космос" доносить, що ніяке місто на сьвітї не має тілько уряджень електричних що Ґрест-Фельс в Ментонї, териториї в Сполучених Державах американьских. Всюда панує в тім невеликім містї електрика. На улицях не здибаєш коний, бо всї поїзди рушають ся електрикою, котра є також добрим мотором по фабриках. Електрика рухає і сикавки міскі і молотки до розбиваня камінїв, що служать до брукованя улиць. Всї домашні роботи роблять ся за помочию електрики. Се все тому, бо електрика там дуже дешево коштує, она не достарчає ся динамичними машинами, а водопадом, від котрого й місто має своє імя.

— **Померли:** О. Антін Цурковский, парох в Черници, брідского повіта, в 69-тім роцї житя, а 44-тім сьвященьства; — Текля з Янковских Зельонка, уроджена в 1823 р. померла у Львові по тяжкій недузї дня 22 с. м. Похорон відбуде ся дня 24 с. м.

Штука, наука і лїтература.

— **„Про вільні землї".** Під таким заголовком вийшла найновійша, 182-га книжочка „Просьвіти" за місяць липень с. р., написана д-ром Иосифом Олеськовим, професором господарства в учительскій семинариї у Львові. Книжочка обговорює справу еміґрациї нашого люду і подає богато цінних вказівок. Книжочка ся, заслугуюча на найбільше розширенє, обіймає 38 сторін і коштує лише 8 кр.

Конкурс.

Сим розписує ся конкурс на одну стипендию з фундациї ювілейної утвореної з фондів повіта калуского на памятку 40-літного пановання Найясвійшого Цїсаря Франца Иосифа I-го в річній квоті 50 зр.

О згадану стипендию убігати ся можуть тілько убогі сини обивателів повіта калуского, уроджені в тутешнім повітї, котрі укінчили 14 рік житя і вже ходили до котрої небудь в краю школи промислової, або низшої школи рільничої і викажуть ся добрим поступом в науках, або мають намір до тих шкіл ходити.

В браку таких кандидатів може стипендия з тої фундациї бути надана також убогому ученикови шкіл народних, синови обивателя замешкалого в повітї калуским, уродженого в тімже повітї, котрий укінчив 6 рік житя і викаже ся добрими обичаями і добрим поступом в науках.

Подання заосмотрені в вимагані сьвідоцтва, належить внести на руку Видїлу повітового в Калуши найдальше до 15 серпня с. р. Услівя принятя можуть бути переглянені через інтересованих в Президиї Видїлу повітового в годинах урядових. — З Видїлу повітового в Калуши дня 20 червня 1895.

Телеґрами.

Загреб 22 лютого. Є. Вел. Цїсар обіцяв приїхати в жовтню до Хорватиї і Загребу на торжество відкритя деяких інституций.

Брікс 22 лютого. Від вчера 5 год. по полудни перестала земля усувати ся. Шкоду в містї обчисляють на 2 мілїони; 2400 людий мусять перебувати в публичних будинках. На місци нещастя зібрало ся яких 50.000 людий.

Петербург 22 липня. Болгарска депутация виїхала вчера вечером до Москви.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

верне. Тодї, певне, будуть перешукувати цїле село. Бідний Небеский!

— Всьому она винна. Она хотїла з него зробити доктора а тепер має з него.... от, най лїпше не кажу, що.

— Він мав бути перший на барикадах і мав застрілити навіть якогось офіцира. А вже як всї утікали хотів він їх ще задержати!

Мукі чув кожде слово з тої розмови.

— Ганнусю! Я мушу як найскорше утікати. Я довів би твого батька до нещастя. Можу їм утечи. В ночи уйду досить далеко, день перележу де небудь в збіжу а на другу ніч я вже за границею.

— О, ні, Мукі, ти не можеш того зробити; та-ж ти змучений, винищений; я тебе не пущу, — впрочім з тебе кров іде!

— Але все таки може виведеш мене за село?

— А може до гробу! — І чого ти ішов між них і брав тоту нещастну червону шапку на голову?

— І від тебе Ганнусю, мушу се чути? — А я-ж тобі ще перше тілько розповідав про наші чеські краї — відповів Мукі, — що они не мають давних свобід та що наш нарід став таким бідним. І то говорив я тобі, що ми мусимо довести нашу вітчину до давних свобід і мусимо піднести ческий нарід. Однако нам не удало ся. Що дїяти!

В ческих краях не хотїли нас розуміти. Але наша кров не плила дармо. Ти-ж знаєш, що суха, тверда ріля нічого не видасть, доки не упаде дощ? А наша кров була тим маєвим дощем для ческої землї. Тоту землю треба було насамперед зросити, щоби з неї виходили знов Чехи з ческим серцем, з честию і з ческою щирою головою.

Дївчина вдивила ся в широку рану на чолї, в молодечу, бурливу кров, що з неї плила, а котра мала бути росою для сухого батьківского ґрунту, але нинї була тота мова, що перше і еї доводила до одушевленя, якась така чужа, така зимна, що по ній аж мороз переходив.

З дзвінниці відозвав ся звук вечірного дзвінка, понад липами проявляла ся одна звізда за другою, а коли цїле небо вкрило ся ними так, що не можна їх було почислити, перекрадали ся Пшиборского огородом тихенько дві стати, що не могли розлучитись.

Але скоро лише розпращали ся, роздали ся знов в селї мадярскі проклони і брязкіт шабель, що товкли ся об камінє по подвірях. А тепер ходили гузари дїйстно від загороди до загороди, від хати до хати. Всюди шукали, а не найшовши нічого, кляли знов на чім сьвіт стоїть се прокляте гнїздо, в котрім судилось їм збабляти дармо дорогий час. І єсли-б то їм вільно було, — бо охоти було у них аж надто — то були би пустили цїле село з димом не виймаючи й війта.

(Конець буде.)

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.